

MAATILATALOUDEN KEHITTÄMISRAHASTON
TILINPÄÄTÖS
2016

Sisällysluettelo:

1. Toimintakertomus.....	3
1.1. Johdon katsaus	3
1.2. Vaikuttavuus.....	5
1.2.1. Toiminnan vaikuttavuus	5
1.3. Toiminnallinen tehokkuus.....	6
1.4. Tuotokset ja laadunhallinta	5
1.4.1. Suoritteiden määrät ja aikaansaadut julkishyödykkeet	7
1.5. Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen	12
1.6. Tilinpäätösanalyysi.....	13
1.6.1. Rahoituksen rakenne.....	13
1.6.2. Käyttösuunnitelman toteutuminen.....	16
1.6.3. Tuotto- ja kululaskelma	17
1.6.4. Tase.....	18
1.6.5. Rahaston rahoituslaskelma.....	22
1.7. Sisäisen valvonnan arviointi- ja vahvistuslausuma.....	22
1.8. Yhteenveto havaituista väärinkäytöksistä	22
2. Tuotto- ja kululaskelma.....	23
3. Tase.....	24
4. Rahoituslaskelma.....	25
5. Liitetiedot.....	26
6. Allekirjoitukset.....	36

1. Toimintakertomus

1.1. Johdon katsaus

Vuonna 2016 Makeran varsinaisessa toiminnassa ei tapahtunut suuria muutoksia. Vuosi oli maati-
lainvestointeja ja tilanpidon aloittamista koskevien tukijärjestelmien osalta Manner-Suomen maaseu-
dun kehittämisohjelman 2014–2020 toimeenpanon toinen vuosi. Maaseutuohjelman rahoituskehystä
käytetään etupainotteisesti, jotta ohjelmakauden lopussa pystytään varmistamaan EU-rahoituksen
kotiutus. Käytännössä tämä tarkoittaa, että maaseutuohjelman toteutuksen alkuvaiheessa suurin osa
investointiavustusten rahoituskohteista on EU-osarahoitteisia ja rahoitukseen käytetään valtion talo-
usarvion momenttia. Rahoituskauden loppua kohden investointikohteita siirretään yhä enemmän
Makerasta rahoitettaviksi. Tällä varmistetaan EU-rahoituksen kotiutus rahoituskauden sääntöjen
vaatimassa ajassa.

Maatalouden investointituen osalta on jatkuva haku. Päätökset tehdään valintamenettelyyn perustuen
varojen puitteissa tukijaksoittain, joita kertomusvuonna oli neljä. Makeran muu toiminta, kuten tutki-
mus- ja kehittämishanketoiminta, tilusjärjestelyihin liittyvä maanhankinta sekä peruskuivatustoiminnan ra-
hoittaminen jatkuivat tilikautena aiempien vuosien kaltaisena.

Makerasta myönnettiin avustuksia noin 20,7 miljoonaa euroa ja valtioneuvoston myönnettäviä noin 9,5
miljoonaa euroa eli myöntövaltuus käytettiin lähes kokonaan. Yhteensä Makeran varoja sidottiin
kertomusvuonna 31,7 miljoonaa euroa. Käytettävissä olevia tuloja kertyi 99,2 miljoonaa euroa kun
tuloihin lasketaan mukaan vuodelta 2015 siirtyneet sitomattomat varat.

Pääministeri Juha Sipilän hallitusohjelman yksi kärkihankkeista on Suomalaisen ruuantuotannon
kannattavuuden ja kilpailukyvyyn sekä kauppataaseen parantaminen. Toteutusta varten Makeraan osoi-
tettiin 90,0 miljoonan lisärahoitus, josta 11,0 miljoonan euron osuus kohdistui vuodelle 2016, 30,0
miljoonaa kohdistuu vuodelle 2017 ja 49,0 miljoonaa kohdistuu vuodelle 2018. Kärkihankevaroin
mahdollistetaan vuosina 2016–2019 maatalojen tuotantorakennetta parantavien, kustannuksia vähen-
tävien, sekä uuden teknologian ja prosessien käyttöönottoa tukevien investointien rahoitus. Lisäksi
panostetaan erityisesti ympäristön tilaa, eläinten hyvinvointia sekä uusiutuvan energian käyttöä edis-
tävien investointien rahoitukseen. Lisäpanostusten toteuttamiseksi nostettiin 20.4.2016 voimaan tul-
leella asetusmuutoksella salaojitusta, eläinten hyvinvointia, ympäristön tilaa ja uusiutuvan energian
käyttöä edistävien investointien tukitasoa viidellä prosenttiyksiköllä aiempaan verrattuna.

Maatalojen maksuvalmiusongelmien takia maa- ja metsätalousministeriö asetti 12.4.2016 työryhmän,
jonka tehtävänä oli arvioida maksuvalmiuslainojen ja valtioneuvoston käyttökelpoisuutta maatalojen
maksuvalmiuden parantamiseksi. Lisäksi työryhmän piti selvittää aiemmin myönnettyjen valtionlainoi-
den ja korkotukilainojen lyhennysten maksamisen lykkäysmahdollisuuksien lisäämistä. Työryhmän
ehdotusten pohjalta tehtiin laki (922/2016) maataloille vuosina 2016 ja 2017 myönnettävästä valtion-
takauksesta. Pankkien antamille maksuvalmiuslainoille myönnetään valtioneuvoston kautta ja
mahdolliset takaustappiot rahoitetaan Makeran varoista. Maksuvalmiuslainoihin voidaan myöntää
valtioneuvoston takauksia enintään 160 miljoonan euron takausmäärälle. Mahdollisia takaustappioita arvioi-
daan olevan siten, että nettomenot ovat enintään 7,0–8,9 miljoonaa euroa.

Makeran käyttösuunnitelma vuodelle 2017 ja toiminta- ja taloussuunnitelma vuosille 2018–2021 hy-
väksyttiin johtokunnassa lokakuussa 2016. Vuoden 2017 maatalojen investointiavustuksiin on osoi-
tettu Makerasta 40,6 miljoonaa euroa, vuoden 2017 käyttösuunnitelman loppusumman ollessa ko-
konaisuudessaan 56,10 miljoonaa euroa.

Rahaston nykyisen johtokunnan toimikausi alkoi vuoden 2014 alusta. Puheenjohtajana on toiminut 1.1.2015 - 14.10.2016 osastopäällikkö Risto Artjoki. 15.10.2016 alkaen puheenjohtajana toimi varapuheenjohtaja Sari Forsman-Hugg. Johtokunnan kokoonpano oli vuoden 2016 lopussa seuraava:

Puheenjohtaja

yksikönjohtaja Sari Forsman-Hugg

Jäsenet

maatalousneuvos	Esko Juvonen
talousylitarkastaja	Marjatta Koskinen
vanhempi hallitussihteeri	Mika Saari
lainsäädäntöneuvos	Jyri Inha
osaston johtaja	Esko Leinonen
maatalousjohtaja	Minna-Mari Kaila
toiminnanjohtaja	Johan Åberg

Pysyvät asiantuntijat

puheenjohtaja	Esa Ala-Kantti
yksikön päällikkö	Kari Kivikko
asiantuntijajohtaja	Timo Jaakkola
johtaja	Panu Kallio
toimitusjohtaja	Sami Iltanen

Johtokunnan sihteeri

maatalousylitarkastaja	Sanna Koivumäki
erityisasiantuntija	Aulis Kuusela

Makeran johtokunta kokoontui kertomusvuoden aikana kaksi kertaa.

1.2. Vaikuttavuus

1.2.1. Toiminnan vaikuttavuus

Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan yhteiskunnallisiksi vaikuttavuustavoitteiksi on asetettu mm. maaseudun säilyttäminen elinvoimaisena paikkana asua ja yrittää, biotalouteen ja ruokaan perustuvien liiketoimintojen kilpailukykyisen kasvun edellytysten varmistaminen, luonnonvarojen kestävä käyttö sekä vastuullisuus. Lisäksi pääministeri Juha Sipilän hallitusohjelman yhtenä kärkihankkeena on maatalouden kannattavuuden ja kilpailukykyyn turvaaminen. Merkittävänä satsauksena Makeraan on osoitettu lisärahoitusta, joilla turvataan tuotantorakennetta parantavien, kustannuksia vähentävien sekä uuden teknologian ja prosessien käyttöönottoa tukevien investointien rahoitus ja panostetaan erityisesti ympäristön tilaa, eläinten hyvinvointia sekä uusiutuvan energian käyttöä edistävien investointien rahoitukseen.

Maatilojen, erityisesti kotieläintilojen määrän väheneminen jatkuu edelleen varsin nopeana. Maatalouden rakenteen ja tuottavuuden kehittämisessä investoinnit ovat ratkaisevassa asemassa. Investoinneilla korvataan tuotannosta poistuvaa kapasiteettia, jotta turvattaisiin kotimainen elintarviketuotanto. Samalla kun siirrytään entistä ajanmukaisemman ja tehokkaamman teknologian käyttöön, voidaan myös parantaa tuotannon tehokkuutta, työn tuottavuutta, eläinten hyvinvointia ja yrittäjän jaksamista huomioiden entistä laajemmin ympäristöasiat ja esimerkiksi panostaa uusiutuvan energian käyttöön. Suuntaamalla tukea investointeihin tuki ohjautuu tulevaisuuteen panostaville ja toimintaa aktiivisesti kehittäville tiloille.

Tilojen keskikoko niin pinta-alan, eläinmäärien kuin tilakohtaisten tuotantomäärien perusteella mitattuna on kasvanut. Tilamäärän vähenemisestä huolimatta tuotannon kokonaismäärä on pysynyt lähes ennallaan. Tuotannon tehostumisen ja laajentumisen myötä tuotosseurantaan kuuluvilla lypsykarjatiljoilla tuotettu maitomäärä tilaa kohden on kolminkertaistunut viimeisten viidentoista vuoden aikana ja samaan aikaan keskimääräinen lehmäluku tiloilla on kaksinkertaistunut. Avustusten rooli on investointien toteutumisen kannalta hyvin keskeisessä asemassa, sillä arvioiden mukaan jopa kaksi kolmasosaa investoinneista jäisi tekemättä ilman tukea.

Makerasta myönnettävä tutkimus- ja kehittämisrahoitus muodostaa olennaisen osan ministeriön sitomattomasta tutkimus- ja kehittämisrahoituksesta. Tutkimus tuottaa tietoa ja innovaatioita maaseudun elinkeinotoiminnan kehittämiseksi ja poliittisen päätöksenteon tueksi. Viime vuosina Makerasta myönnettävän tutkimusrahoituksen käytännön vaikuttavuuteen on kiinnitetty entistä enemmän huomiota ja valinnassa on korostettu hankkeita, joilla on selvä kytkentä käytännönläheiseen kehittämiseen, jotta hankkeiden tulokset saadaan vietyä nopeasti käytäntöön ja tukemaan maatalouden kilpailukykyä. Tämä tarkoittaa myös sitä, että jo hankkeiden valmistelu- ja hyväksymisvaiheessa on selkeästi esitettävä, miten hankkeen tulokset hyödynnetään ja millaisiin käytännön haasteisiin hanke voi tarjota vastauksia. Maker-rahoitus on myös antanut mahdollisuuden rahoittaa laajempia, moni- tai poikkitieteisiä hankkeita, joissa on mukana toimijoita, jotka eivät kuulu MMM:n tulosoajaukseen.

Makerasta rahoitetaan myös maatalouden ympäristövaikutusten ja maataloustuotteiden terveysvaikutusten tutkimusta. Makeran tutkimusrahoituksen avulla osallistutaan muiden keskeisten kansallisten (Tekes ja Suomen Akatemia) ja kansainvälisten rahoittajatahojen (EU:n ja pohjoismaisten rahoittajien väliset verkostot) kanssa laajoihin maaseutuelinkeinoja koskeviin tutkimusohjelmiin. Näiden avulla voidaan pienemmällä omalla panostuksella saada toteutetuksi laajoja tutkimusohjelmia, joissa myös Suomen erityisolosuhteet otetaan huomioon ja maahamme saadaan kansainvälistä tietoa, kuten lähes koko Euroopan kattavassa kansainvälisessä luomututkimuksen verkostossa. Euroopan unionin ja laajemminkin puitteissa tapahtuvaan tutkimukseen osallistuminen on perusteltua muun muassa sellaisissa globaaleissa aiheissa kuin ilmastonmuutos ja sen tuomat vaikutukset, ruokaturva ja kestävä ruoantuotanto, joilla on suuri vaikutus myös Suomen maaseutuelinkeinoihin.

1.3. Toiminnallinen tehokkuus

Maatilatalouden kehittämisrahaston johtokunta ei asettanut rahastolle toiminnallisia tavoitteita kertomusvuodelle¹.

Makeran tehtäviä hoidettiin maa- ja metsätalousministeriössä, Maaseutuviraston eri osastoilla ja Valtiokonttorissa. Päätöksiä Makeran varoista tehtiin maa- ja metsätalousministeriössä, Maaseutuvirastossa sekä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksissa.

¹ Maa- ja metsätalousministeriö on asettanut Makeran toiminnalle vuosia 2016-2017 koskien seuraavat toiminnallisen tuloksellisuuden tavoitteet; 1) johtokunnan tulee kiinnittää huomiota siihen, että varat kohdennetaan tehokkaasti sellaisiin tukikohteisiin, joiden avulla edistetään hallinnonalan yhteiskunnallisten vaikuttavuustavoitteiden ja Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelman 2014-2020 tavoitteiden saavuttamista 2) johtokunnan tulee huolehtia, että toiminnassa painottuu erityisesti pääministeri Juha Sipilän hallitusohjelman kärkihanketta ”Suomalainen ruuantuotanto kannattavaksi” tukevat toimet niin investointien rahoituksen kuin tutkimus- ja kehittämishankkeidenkin osalta 3) johtokunnan tulee aktiivisesti kiinnittää huomiota rahaston maksuvalmiuden turvaamiseen.

1.4. Tuotokset ja laadunhallinta

1.4.1. Suoritteiden määrät ja aikaansaadut julkishyödykkeet

Investointien rahoitus

Vuosi 2016 oli maatalouden investointien rahoittamisen osalta Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelman 2014-2020 toimeenpanon toinen vuosi. Maatalouden investointiavustusten rahoitus on kahdesta rahoituslähteestä koostuva kokonaisuus, jonka pohjana on Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelma 2014-2020. Investointiavustusten kokonaistarpeeksi on arvioitu 95 milj. euroa vuodessa, josta osa myönnetään ja maksetaan maaseutuohjelman rahoituskehyksestä (keskimäärin 55 milj. euroa/v) ja osa kokonaan kansallisena lisärahoituksena Makerasta (keskimäärin 40 milj. euroa/vuodessa). EU- osarahoitteisten investointien ja tilanpidon aloittamisen tukeminen rahoitettiin talousarvion momentilta 30.10.40 (maatalouden aloittamis- ja investointiavustukset) ja korkotukilainat momentilta 30.10.41 (maaseutuelinkeino toiminnan korkotuki). Kansallisesti rahoitettavien investointiavustusten lisäksi Makeran varoin rahoitettiin myös avustukset peruskuivatukseen ja poro- ja luontaiselinkeinojen rahoituslain sekä kolttalain mukaisiin hankkeisiin. Lisäksi eräisiin porotalouden ja luontaiselinkeinojen rahoituslain sekä kolttalain mukaisiin kohteisiin myönnetään edelleen valtionlainoja Makeran varoin.

EU-osarahoitettua maaseutuohjelman rahoituskehystä käytetään etupainotteisesti siten, että ohjelmakauden lopussa pystytään varmistamaan EU-rahoituksen kotiutus. Käytännössä tämä tarkoittaa, että ohjelman toteutuksen alkuvaiheessa suurin osa rahoituskohteista on EU-osarahoitteisia ja lopukautta kohden kohteita siirretään enenevässä määrin Makerasta rahoitettaviksi.

Kertomusvuonna merkittävä osa maatalouden investointiavustusten rahoituksesta osoitettiin valtion talousarviosta. Makerasta rahoitettiin avustukset mm. salaojitukseen, eläinten hyvinvointia ja tuotantohygieniaa parantaviin investointeihin, kuivaamoinvestointeihin sekä lammas- ja vuohitalouden investointeihin. Investointiavustuksen taso tukikohteittain vaihtelee 10:stä 40 prosenttiin, nuorilla viljelijöillä 10:stä 50 prosenttiin.

Kertomusvuonna maatalojen investointiavustusten haku vilkastui edelliseen vuoteen verrattuna. Kaikkiaan vuonna 2016 tehtiin 1791 kappaletta myönteistä maatalouden investointiavustuspäätöstä, joilla myönnettiin avustusta yhteensä noin 86,8 miljoonaa euroa. Lisäksi tilanpidon aloittamistukia oli 300 kappaletta ja poro- ja luontaiselinkeinojen sekä kolttalain mukaisia rahoituskohteita 42 kappaletta. Kielteisiä päätöksiä tehtiin 199 kappaletta. Avustushakemusten hylkäysten syitä olivat esimerkiksi tarvittavien lupien tai rahoituspäätöksen puute tai se ettei hanke muilta osin täyttänyt tukikelpoisuuden edellytyksiä eikä saanut riittävästi pisteitä valintamenettelyssä. Myönteisistä avustuspäätöksistä 1092 kappaletta koski Makerasta rahoitettavia kohteita, joihin myönnettiin avustusta yhteensä noin 19,1 miljoonaa euroa. Makerasta myönnettyjen avustusten keskikoko oli siis selkeästi pienempi kuin talousarviosta myönnettävien, mikä on luonnollista, sillä suurin osa kotieläintalouden tuotantorakentamisesta ja kasvihuoneinvestoinnit rahoitettiin talousarviosta. Kappalemääräisesti selkeästi eniten avustuksia Makerasta myönnettiin salaojitushankkeisiin (590 kpl).

Eniten Makera -päätöksiä maatalouden investointiavustuksista tehtiin vuonna 2016 Pohjanmaan ELY-keskuksessa, seuraavaksi eniten Varsinais-Suomen ELY-keskuksessa.

Taulukko 1a. Eräiden rakennetukikohteiden avustus vuosina 2014–2016.

	2014		2015		2016	
	kpl	milj.euroa	kpl	milj.euroa	kpl	milj.euroa
Tilanpidon aloittaminen	1108	36,4	127	3,9	300	9,3
Lypsy- ja naudakarjatalouden rakentaminen	319	30,1	116	20,3	255	42,9
Sikatalouden rakentaminen	27	1,3	17	2,3	29	3,4
Tuotantorakenn. rakentaminen ¹	359	9,8	198	7,5	429	13,7
Puutarhatalouden investoinnit	41	5,7	51	8,5	59	8,9
Perusparann./maarakentaminen	428	2,9	336	3,2	590	5,7
Muut avustukset ²	412	6,1	472	7,1	471	13,0
YHTEENSÄ	2694	92,3	1317	52,8	2133	96,9

Taulukko 1b. Vuonna 2016 Makerasta rahoitetut rakennetukikohteet

	kpl	milj. euroa
Kotieläintalouden rahoituskohteet ³	19	1,3
Tuotantorakennukset ⁴	345	9,7
Salaojitus	590	5,7
Tuotantohygieniaa ja eläinten hyvinvointia parantavat investoinnit	96	1,6
Poro- ja luontaiselinkeinojen sekä koltalain mukaiset rahoituskohteet	42	0,8
YHTEENSÄ	1092	19,1

¹ Tuotantorakennuksilla tarkoitetaan tässä kuivureita, tuotavarastoja ja lämpökeskuksia.

² Muissa avustuksissa ovat mukana mm.turkistarhataloutta koskevat rakentamisinvestoinnit, eläinten hyvinvointia koskevat investoinnit, hevostalouden investoinnit, poro- ja luontaiselinkeinotalouden sekä paliskuntien investointiavustukset ja työympäristön parantamista koskevat investointiavustukset.

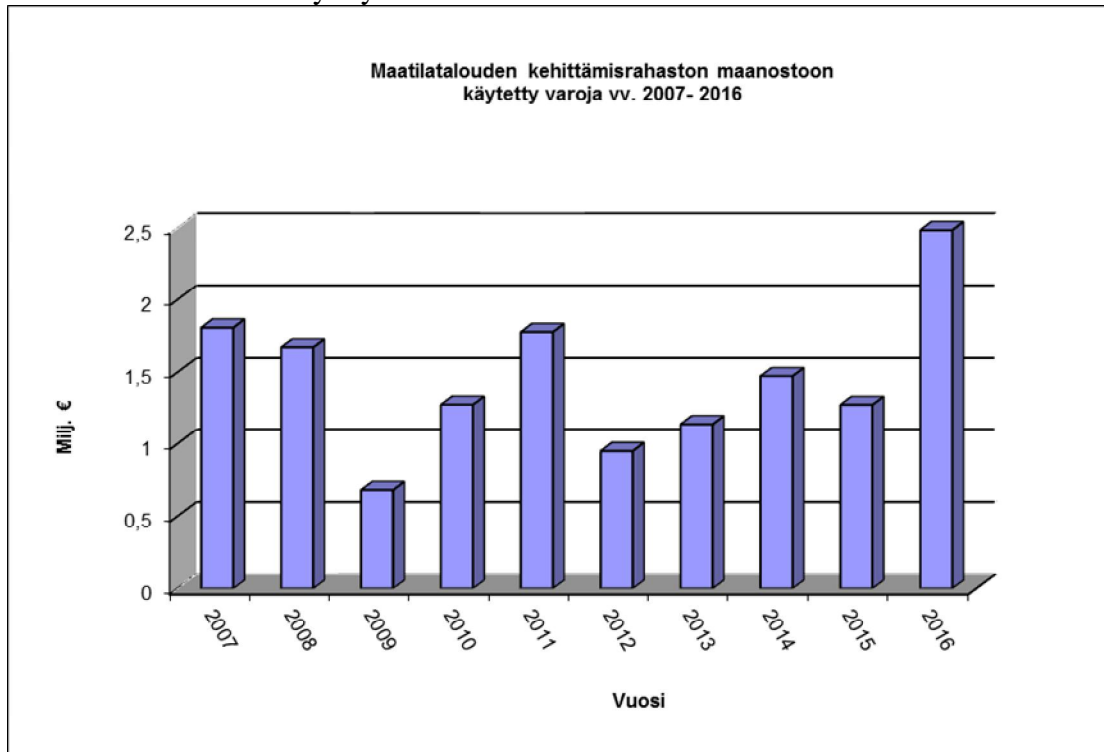
³ Hevostalous, lammas- ja vuohitalous, mehiläistalous

⁴ Varastot, kuivaamot

Maanostotoiminta

Maata hankitaan lähinnä vain pienimuotoisten uusjakojen ja tilusjärjestelyjen toteuttamisen helpottamiseksi. Maata ostettiin vuonna 2016 2,48 miljoonalla eurolla (vuonna 2015 1,27 miljoonalla eurolla).

Kuva 1. Maanostoon käytetyt varat vv. 2007–2016.

Makeran hallinnassa oli vuoden 2016 lopussa maata yhteensä 1886,40 hehtaaria. Vuonna 2015 hallinnassa oli 1 867,98 hehtaaria ja vuonna 2014 hallinnassa oli 1 642,40 hehtaaria.

Tutkimus- ja kehittämistoiminta

Käyttösuunnitelmassa oli varattu maaseutuelinkeinojen kehittämistoimintaa koskevan tutkimuksen rahoittamiseen 5,0 miljoonaa euroa, maaseudun valtakunnallisten tutkimus- ja kehittämishankkeiden rahoittamiseen 0,51 miljoonaa euroa sekä luontaiselinkeinojen ja porotalouden kehittämistoimintaa koskevan tutkimuksen rahoittamiseen 0,35 miljoonaa euroa. Lisäksi hevospasvatuksen edistämiseen oli varattu kertaluonteisesti 250 000 euroa. Kaikki määrärahat myönnettiin kokonaisuudessaan.

Tutkimus- ja kehittämisrahoituksen haku aika Makeran maa- ja elintarviketalouden tutkimus- ja kehittämishankkeille vuodelle 2016 päättyi 30.9.2015. Hakemuksia tuli yhteensä 109 kpl, joista kuusi kpl tuli hevospasvatuksen edistämiseen tarkoitettuun hakuun. Varoja myönnettiin 22 maa- ja elintarviketalouden kehittämistä koskevaan uuteen tutkimukseen, joista puolelle myönnettiin kertarahoitusta eli koko hankekauden rahoitus kerralla. Hanke-ehdotusten tuli ensisijaisesti kohdistua elinkeinon kannattavuuteen ja kilpailukykyyn kehittämiseen ja tämän alla erityispainoina olivat 1) Kiertotalous - ruokajärjestelmä osana kiertotaloutta, 2) Kasvintuotannon tulevaisuus, 3) Valkuaisomavaraisuuden edistäminen sekä 4) Riskien hallinta ja kilpailukyky elintarvikeketjussa. Lisäksi hevospasvatuksen haussa rahoitettiin kaksi hanketta. Erityisesti toivottiin, että hankkeissa olisi mukana tulosten konkreettinen käytäntöön vieminen jo heti hankkeen alusta alkaen. Hankkeiden arvioinnissa kiinnitettiin yhä enemmän huomiota siihen, että hankkeet ovat monitieteisiä ja että mukana on myös ministeriön ja tutkimuslaitoksen/yliopiston ulkopuolisia rahoittajia etenkin silloin, kun hankkeen aihepiiri toisi niille hyötyä.

Makerasta rahoitettiin myös Luken palvelusopimusta sekä osallistuttiin kansainvälisiin tutkimuskustoihin, jossa rahoitettiin eläinten terveyteen ja hyvinvointiin liittyvää hanketta (0,2 miljoonaa euroa), kolmea maatalouden ICT-teknologiaan, robotiikkaan ja täsmäviljelyyn liittyvää hanketta (0,22 miljoonaa euroa) sekä yhtä kasvinsuojeluun (IPM) liittyvää tutkimushanketta (0,115 miljoonaa euroa).

Haku aika valtakunnallisille maaseudun tutkimus- ja kehittämishankkeille päättyi 31.10.2015. Haun järjesti pääosin TEM, mutta Makeraan tarkoitettut hankkeet tulivat MMM:n kirjaamoon. Samaan aikaan päättyi myös verkostohankkeiden jatkohakemusten jättöaika. Makeraan kohdistuneen haun painopisteinä olivat digitalisaatio ja sähköiset palvelut maaseudun mahdollisuuksina sekä sote-palvelujen tarvetta vähentävä ennaltaehkäisevä toiminta harvaan asutulla maaseudulla. Kaikista hakuun tulleista hankkeista (42 kpl) valittiin Makerasta rahoitettavaksi yhteensä viisi tutkimushanketta. Kaikki saivat kerralla koko hankekauden rahoituksen.

Poro- ja luontaiselinkeinojen tutkimukseen myönnettiin varoja viiteen uuteen ja neljään jo aikaisemmin alkaneeseen tutkimushankkeeseen. Painopistealueet vuonna 2016 olivat 1) Yritystoiminta poronhoidossa ja luontaiselinkeinoissa: miten yritystoiminnan lainalaisuudet toteutuvat porotaloudessa ja luontaiselinkeinoissa sekä porotalouden tukijärjestelmien vaikutukset elinkeinoihin, 2) Porojen terveys ja hyvinvointi sekä porokuolleisuus, 3) Luontaiselinkeinoihin liittyvien eläinlajien hyödyntämisen ja kannanhoidon tutkimus sekä seurantamenetelmien kehittäminen (esimerkiksi Atlantin lohi, suurpedot) ja 4) Kolttaelinkeinojen kehittäminen ja kolttakulttuurin säilyttäminen.

Tutkimusten ja hankkeiden rahoitustilanne rahaston kirjanpidossa käy ilmi seuraavasta taulukosta.

Taulukko 2. Makerasta rahoitettujen tutkimusten ja kehittämishankkeiden rahoitustilanne 2016.

Tutkimus tai hanke	Käynnissä olevia kohteita yhteensä 1.1.2016 kpl	Uusia kpl	Päättynyt kpl	Vireillä olevat tai loppuseveltelyt kesken 31.12.2016 kpl
Maaseutuelinkeinojen kehittämistoimintaa koskevat tutkimukset	80	28	-24	84
Luontaiselinkeinojen ja porotalouden kehittämistoimintaa koskevat tutkimukset	9	5	-6	8
Valtakunnalliset maaseudun tutkimus- ja kehittämishankkeet	9	5	-8	6
Muut tutkimus- ja kehittämishankkeet	2	4	-4	2
Yhteensä	100	42	-42	100

Valtionvastuu ja valtiontakaus

Valtio on luottolaitokselle vastuussa 100 prosenttiin asti niistä vuodesta 1992 lähtien myönnettyjen maaseutuelinkeinolain mukaisten valtionlainojen lopullisista menetyksistä, jotka johtuvat velallisen maksukyvyttömyydestä siltä osin kuin lainan vakuuksista kertyvät varat eivät riitä kattamaan valtionlainasta maksamatta olevia lyhennyksiä ja korkoja. Makeran vastuusitoumukset koskevat elinkeinoharjoittajina toimiville kotitalouksille myönnettyjä valtionlainoja.

Vuoden 1993 alusta lukien valtio on ollut edellä mainituin tavoin 80 prosenttiin asti vastuussa ennen vuotta 1992 maatalouden kehittämisrahaston varoista myönnettyjen maatalouden luottojen menetyksistä. Edellytyksenä on, että lainaa ei olisi voitu ennen vuotta 1993 irtisanoa.

Rahaston vastuut olivat 31.12.2016 yhteensä 73,0 miljoonaa euroa (vuonna 2015 94,7 miljoonaa euroa).

Taulukko 3. Valtion vastuut 31.12.2016

Vastuu %	1.1.2016	Muutos 2016	31.12.2016
100	94 056 645,21	-21 445 328,07	72 611 317,14
80	642 925,36	-250 084,03	392 841,33
Yhteensä vastuusitoumukset	94 699 570,57	-21 695 412,10	73 004 158,47

Valtiontakauksen kohteena olevien lainojen pääomaa saa samanaikaisesti olla maksamatta enintään 80 miljoonaa euroa. Vuonna 2016 oli mahdollista myöntää valtiontakaus enintään 10 miljoonan euron lainapääomalle; takauksia myönnettiin 41 kpl (17 kpl vuonna 2015, 34 kpl vuonna 2014), yhteensä valtiontakaus myönnettiin noin 9,5 miljoonan euron lainapääomalle (4,4 miljoonaa euroa vuonna 2015 ja 7,3 miljoonaa euroa vuonna 2014). Takauksen kohteena olevien investointien keskimääräinen tukikelpoinen kustannus oli noin 1160 000 euroa (1 060 000 euroa vuonna 2015 ja 952 000 euroa vuonna 2014). Takausta myönnettiin keskimäärin noin 231 930 euron lainapääomalle (vuonna 2015 keskimäärin 257 000 euron lainapääomalle, vuonna 2014 keskimäärin noin 215 000 euron lainapääomalle). Valtiontakauksia voidaan myöntää lypsy- ja nautakarjainvestointien, sikatalouden, lihasiipikarjatalouden, lammas- ja vuohitalouden, hevostalouden, kasvihuonetuotannon ja turkistarhauksen rakentamisinvestointeihin. Valtion takaama lainamäärä pysyi noin 40,0 miljoonassa eurossa.

Taulukko 4. Valtion takaama lainamäärä vuosina 2011–2016 (euroa).

Vuosi	
2011	21 141 214
2012	24 107 784
2013	25 969 272
2014	34 365 495
2015	40 005 073
2016	40 083 236

Valtiontakauksista mahdollisesti aiheutuvat menot maksetaan Makeran varoista. Toistaiseksi kehittämisrahaston menetykset vastuiden toteutumisesta ovat olleet varsin vähäiset. Vuonna 2016 takauksista aiheutui 170 856 euron tappiot. Saatujen takausprovisioiden määrä oli 586 188 euroa. Valtion varoista myönnettyjen lainojen valtionvastuuhyvityksinä maksettiin 105 300 euroa.

Taulukko 5. Makeran maksamat valtionvastuuhyvitykset ja takaustappiot (euroa).

Vuosi	Valtiontakaus	Valtionvastuuhyvitykset	Yhteensä	Saadut takausprovisiot
2011	0	1 619 606	1 619 606	257 630
2012	227 231	141 161	368 391	309 995
2013	0	77 763	77 763	372 717
2014	70 000	31 508	101 508	451 925
2015	0	20 376	20 376	541 204
2016	170 856	105 300	276 157	586 188
Yhteensä	657 231	1 895 191	2 552 422	2 129 099

Takaisinperinnät

Makeran varoista myönnettyjä tukia koskevia takaisinperintäpäätöksiä tehtiin vuonna 2016 33 kappaletta (vuonna 2015 36 kappaletta ja vuonna 2014 33 kappaletta). Takaisinperittäväksi määrättiin kaikkiaan vuonna 2016 noin 341 000 euron (vuonna 2015 noin 696 000 euron ja vuonna 2014 noin 329 000 euron) verran avustusta ja valtionlainaa, joista vuoden 2016 aikana saatiin takaisinperityksi noin 135 000 euroa (vuoden 2015 aikana noin 186 000 euroa ja vuoden aikana 2014 noin 82 000 euroa). Saatavien perintä jatkuu edelleen vuonna 2017.

1.5. Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen

Makeralla ei ole palkattua henkilökuntaa. Makeran hallinnolliset tehtävät sekä maksuliikenne- ja kirjanpito tehtävät hoidetaan Maaseutuvirastossa ja tilojen myyntihintasaamisten sekä kolttu- ja peruskuivatuslainojen perintä hoidetaan Valtiokonttorissa. Maa- ja metsätalousministeriössä Makeraan liittyviä tehtäviä hoidetaan ruokaosastolla. Mavissa Makeran hallinnollisia tehtäviä hoidettiin maaseutuelinkeino-osastolla noin 0,03 henkilötyövuoden ja varainhoito-osastolla maksuliikenne- ja kirjanpito tehtäviä reilun kahden henkilötyövuoden verran.

1.6. Tilinpäätösanalyysi

1.6.1. Rahoituksen rakenne

Makeran vuoden 2016 käyttösuunnitelma on esitetty yksityiskohtaisesti liitteessä 2. Alla olevassa taulukossa 6 on kooste tulo- ja menoeristä vuosilta 2012–2016.

Taulukko 6. Käyttösuunnitelma vv. 2012–2016, miljoonaa euroa.

1. TULOT JA MENOT MILJ. EUROA TULOT	milj. € %		Kertynyt/sidottu				
	Muutos	2015-2016	V.2016	V.2015	V.2014	V.2013	V. 2012
Lainojen korot ja lyhennykset	-5,31	-18,0	24,15	29,47	35,25	40,63	48,65
Tilojen myyntihintojen korot ja lyhennykset	1,44	121,6	2,62	1,18	2,18	2,27	3,34
Muut tulot	0,02	2,5	0,72	0,70	0,59	0,56	0,47
Tulot EU:lta	-7,98	-100,4	-0,03	7,94	23,71	25,01	22,97
Yhteensä	-11,84	-30,1	27,46	39,29	61,72	68,46	75,43
Siirtyneet sitomattomat varat	15,49	34,2	60,76	45,27	90,15	128,16	140,01
Lainojen ja avustusten peruutukset	-0,13	-90,9	0,01	0,15	0,08	0,13	0,22
Siirto valtion talousarviosta	10,75	4 300,0	11,00	0,25			
Yhteensä	26,11	57,2	71,77	45,67	90,23	128,29	140,23
Tulot yhteensä	14,27	16,8	99,23	84,96	151,95	196,76	215,66
MENOT							
Sijoitusmenot	0,69	32,2	2,81	2,13	3,46	3,23	2,94
Kulutusmenot	6,79	30,8	28,86	22,07	103,22	103,38	84,56
Menot yhteensä	7,48	30,9	31,68	24,20	106,68	106,60	87,50
Siirtyy sitomattomina seuraavalle vuodelle	6,79	11,2	67,55	60,76	45,27	90,15	128,16

Makeran tulorahoitus koostuu rahaston oman toiminnan ja siirtotalouden tuloista. Oman toiminnan tuloja ovat lainasaamisten lyhennykset ja korot, rahaston varoilla hankittujen maa- ja vesialueiden myyntihinnat sekä muut tulot. Siirtotalouden tulot ovat tuloja EU:lta, joita komissio maksaa välimaksuina Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelmasta 2007-2013 raportoituja suoritettuja menoja vastaavasti. Tuloihin kuuluvat myös edelliseltä vuodelta siirtyneet sitomattomat varat, talousarviosiirrot sekä lainojen ja avustusten peruutukset.

Tulorahoituksen perusrakenne on muuttunut vuodesta 2012 vuoteen 2016 siten, että vaikka oman toiminnan ja siirtotalouden tulojen reaalinäärä onkin laskeva, niiden osuus tulorahoituksesta on kasvanut samalla kun siirtyneiden sitomattomien varojen ja talousarviosiirtojen osuus on laskenut vuoteen 2016 saakka. Kuluneen vuoden aikana EU-tulot ovat loppuneet kokonaan, mutta talousarviosiirron sekä edelliseltä vuodelta siirtyneiden sitomattomien varojen ansiosta tulorahoitus on kasvanut edelliseen vuoteen verrattuna.

Vuoden 2016 tulojen kokonaiskertymä oli 99,23 miljoonaa euroa. Se oli noin 14 prosenttia suurempi kuin vuonna 2015 (84,96 miljoonaa euroa), vuonna 2014 kertymä oli 151,95 miljoonaa euroa.

Siirtyneiden sitomattomien varojen jälkeen seuraavaksi suurin tuloerä oli lainojen korot ja lyhennykset, joista yhteensä kertyi 24,15 miljoonaa euroa. Lainakanta supistui edelleen, minkä vuoksi lainoista kertyi reilut viisi miljoonaa euroa vähemmän kuin vuonna 2015, jolloin kertyi 29,47 miljoonaa euroa. Vuonna 2014 lainasaamisista kertyi vielä 35,25 miljoonaa euroa. Tilojen myyntihintojen korkoi-

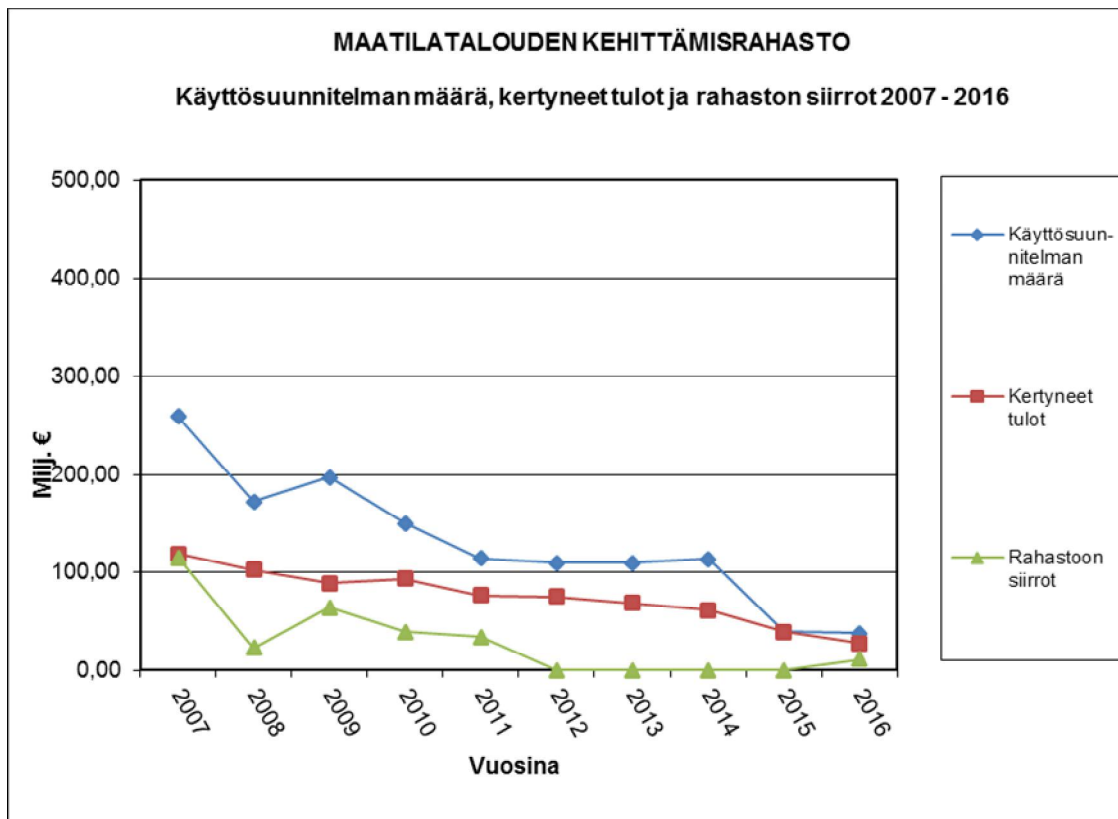
hin ja lyhennyksiin on sisällytetty myös tilojen myynnit virastoille ja laitoksille. Tilojen myynti kasvoi yli 50 prosentilla edellisestä vuodesta.

EU-tuloja ei enää tullut. Vuonna 2015 tuloja kertyi vielä 7,94 miljoonaa euroa. Vuoden 2014 kertymä oli 23,71 miljoonaa euroa.

Osana hallitusohjelman kärkihankerahoitusta Makeralle osoitettiin 11 miljoonaa euroa käytettäväksi maatalouden kannattavuuden ja kilpailukyvyn parantamiseen. Edellisenä vuonna rahastoon tehtiin 0,25 miljoonan talousarviosiirto.

Alla olevassa kuvassa on esitetty vuosina 2007-2016 kertyneet tulot ja talousarviosiirrot. Tuloja kertyi vuonna 2016 yhteensä 27,46 miljoonaa euroa, vuonna 2015 yhteensä 39,29 miljoonaa euroa ja vuonna 2014 61,72 miljoonaa euroa. Kertyneet tulot on esitetty ilman vuodelta 2015 siirtyneitä sitomattomia varoja. Kaikkiaan tulot vuonna 2016 olivat 99,23 miljoonaa euroa, vuonna 2015 84,96 miljoonaa euroa ja vuonna 2014 151,95 miljoonaa euroa.

Kuva 2. Käyttösuunnitelman määrä, kertyneet tulot ja talousarviosiirrot rahastoon 2007 - 2016.

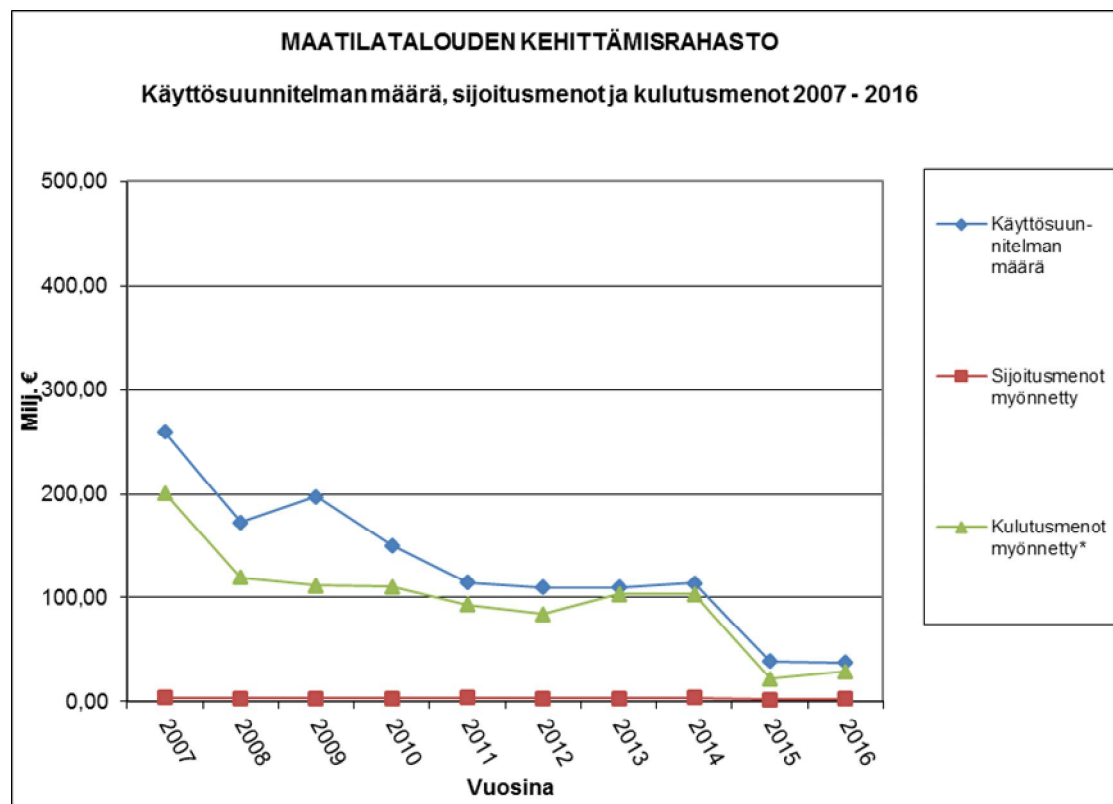

Menojen rakenne ei muuttunut vuodesta 2015. Pääosa menoista, 91 prosenttia (vuonna 2015 91 prosenttia ja vuonna 2014 97 prosenttia), aiheutui kulutusmenoista, joissa suurin erä oli myönnetyt avustukset. Sijoitusmenojen osuudeksi jäi noin 9 prosenttia (vuonna 2015 vajaan 9 prosenttia ja vuonna 2014 reilut kolme prosenttia).

Rahaston sijoitusmenot kasvoivat 0,68 miljoonaa euroa vuodesta 2015, kulutusmenot kasvoivat 6,79 miljoonaa euroa. Kulutusmenojen kasvu johtui kansallisten investointiavustusten lisääntymisestä.

Alla olevassa kuvassa on esitetty vuosien 2007–2016 sijoitusmenot vuonna 2016 yhteensä 2,81 miljoonaa euroa, vuonna 2015 yhteensä 2,13 miljoonaa euroa ja vuonna 2014 3,46 miljoonaa euroa ja kulutusmenot vuonna 2016 28,86 miljoonaa euroa, vuonna 2015 yhteensä 22,07 miljoonaa euroa ja vuonna 2014 103,22 miljoonaa euroa. Käyttösuunnitelman määrää vuonna 2016 yhteensä 38,10 miljoonaa euroa, vuonna 2015 yhteensä 39,05 miljoonaa euroa ja vuonna 2014 113,88 miljoonaa euroa. Maitokiintiöiden ostot vuoteen 2010 saakka sisältyvät kulutusmenoihin.

Kuva 3. Käyttösuunnitelman määrä, sijoitusmenot ja kulutusmenot 2007–2016

1.6.2. Käyttösuunnitelman toteutuminen

Käyttösuunnitelma vuodelle 2016 vahvistettiin 14.1.2016 ja sitä muutettiin 22.6.2016 sekä 10.11.2016. Käyttösuunnitelman muutoksilla ohjattiin rahaa sijoitusmenoista kulutusmenoihin, kokonaisuudessa käyttösuunnitelman loppusumma kasvoi 12,86 miljoonalla.

Taulukko 7. Maatilatalouden kehittämisrahaston vuoden 2016 käyttösuunnitelman muutokset, miljoonaa euroa.

TULOT	Käyttös.	Käyttös.	Käyttös.
	14.1.2016	22.6.2016	10.11.2016
V. 2015 siirtyneet sitomattomat varat	47,90	60,76	60,76
Rahaston omat tulot arvioitiin	51,40	51,40	51,40
Lainojen ja avustusten peruutukset	0,10	0,10	0,10
Siirto valtion talousarviosta	11,00	11,00	11,00
Yhteensä	110,40	123,26	123,26
MENOT			
Sijoitusmenoihin ohjattiin	4,50	4,00	2,85
Kulutusmenoihin ohjattiin	34,10	34,10	35,25
Yhteensä	38,10	38,10	38,10
Sitomattomaksi jäävä osuus	72,30	85,16	85,16

Makeran tulot toteutuivat vuonna 2016 suunniteltua pienempinä⁵. Kaikkiaan tuloja kertyi 99,23 miljoonaa euroa eli 24,03 miljoonaa euroa käyttösuunnitelmassa arvioitua vähemmän. Arvion virhe johtuu lähes yksinomaan käyttösuunnitelman EU-tulojen loppumisesta jota ei oltu otettu käyttösuunnitelmaa laadittaessa huomioon.

Ennakoidut lainojen ja avustusten peruutukset alittuivat lähes 90 prosentilla arvioidusta. Peruutusten arvointi on käytännössä mahdotonta.

Suunnitelluista menoista sidottiin 83 prosenttia. Sijoitusmenoihin käytettiin lähes suunniteltu määrä ja kulutusmenoihin reilut 6 miljoonaa euroa suunniteltua vähemmän.

Vuodelle 2017 siirtyi sitomattomia varoja 67,55 miljoonaa euroa. Käyttösuunnitelman arvion mukainen sitomattomien varojen määrä, 85,16 miljoonaa euroa, alittuu 17,61 miljoonalla eurolla.

⁵ Luku 5. Liitetiedot

1.6.3. Tuotto- ja kululaskelma⁶

Rahaston tuotot koostuvat pääosin toiminnan tuotoista ja rahoitustuotoista. Rahoitustuotot kattoivat noin 54 prosenttia tuotoista ja toiminnan tuotot 46 prosenttia. Tulorakenne on muuttunut edellisistä vuosista siten, että tulot EU:lta ovat loppuneet.

Toiminnan tuotot koostuvat maksullisen toiminnan tuotoista, rahastolle hankittujen tilojen vuokrista ja käyttökorvauksista sekä muista toiminnan tuotoista. Maksullisen toiminnan tuotot kasvoivat 72 prosenttia edellisestä vuodesta, syynä kasvuun oli maan myyntien lisääntyminen.

Rahoitustuotot koostuvat pääosin lainojen ja kauppahintasaamisten korkotuotoista sekä takausprovisioista. Ne on kirjattu suoriteperusteella. Rahoitustuotot supistuivat edellisvuodesta 18 prosenttia lainakannan vähenemisen vuoksi.

Siirtotalouden tuotot koskevat Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelman 2007 - 2013 välimaksuja, joista osa on tuloutettu Makeralle tosiasiallisesti suoritettuja menoja vastaavasti ja ohjelman saavutettua 95 prosenttia kokonaisrahoituskehyksestä komissio suorittaa saatavat loppumaksun yhteydessä. Komissio suoritti loppumaksun vuoden lopussa, siirtotalouden tuotoissa näkyy vähennyksenä vuosittaiselvityksen oikaisu. Alla olevassa taulukossa toimenpide (Tp) 112 koskee nuorten viljelijöiden tilanpidon aloittamiseen ja toimenpide (Tp) 121 maatilojen nykyaikaistamiseen kohdistettuja avustuksia.

Taulukko 8. Tuotot EU:lta 2012 – 2016

	Muutos Milj. € 2015-2016	Muutos % 2015-2016	Milj. € 2016	Milj. € 2015	Milj. € 2014	Milj. € 2013	Milj. € 2012
Tavoite 1-ohjelma							
Itä-Suomi							
Pohjois-Suomi							
Manner-Suomi-ohjelma							
Tp 112	-2,54	-100,3	0,0	2,53	6,40	7,50	7,25
Tp 121	-5,43	-100,5	0,0	5,41	17,30	17,51	15,72
Yhteensä	-7,97	-100,4	0,0	7,94	23,70	25,01	22,97

Rahaston kulut koostuvat toiminnan kuluista, rahoituskuluista sekä siirtotalouden kuluista. Siirtotalouden kulujen osuus rahaston kuluista oli reilut 93 prosenttia. Toiminnan kulujen osuus oli reilut neljä prosenttia ja rahoituskulujen osuus oli reilut kaksi prosenttia. Osuudet olivat likimain samat vuonna 2015 ja 2014.

Toiminnan kulut koostuvat maan ostoista, henkilöstökuluista, palvelujen ostoista ja muista kuluista. Kuluista pääosa kertyi maan ostoista. Varastojen muutos koskee maa-alueita. Palvelujen ostot kasvoivat edellisvuodesta. Palvelujen ostojen suurin erä koski Hyrrä-tietojärjestelmäprojektin rahoitusta sekä vähenevältä osalta Rahtu-järjestelmää. Hyrrä-tietojärjestelmä on yritys- hanke- ja rakennetukien hakemisen, myönnön, maksatuksen ja seurannan uusi tietojärjestelmä ja Rahtu rakennetukien hallinnoinnin aiempi tietojärjestelmä, minkä johdosta tietojärjestelmien ylläpitoa on rahoitettu Makeran varoin. Muihin kuluihin sisältyvät myös muun muassa verot ja muut pakolliset maksut. Kaikkiaan toiminnan kulut kaksinkertaistuvat edelliseen vuoteen verrattuna johtuen kasvaneista maan hankinnoista.

Rahoituskulut koostuvat pääosin keskusrahallaitosten hoitopalkkioista. Lisäksi rahoituskuluissa on laina- ja tukisaamisten tileistä poistot, takausluottojen hoitokorvaukset sekä epävarmojen tukisaata-

⁶ Luku 2. Tuotto- ja kululaskelma

vien arvostamiskirjauksesta johtuva luottotappiokirjaus. Rahoituskulut supistuivat noin 60 prosenttia vuodesta 2015 johtuen arvostamiskirjauksesta.

Siirtotalouden kulut koostuvat maksetuista avustuksista. Ne olivat 43,4 miljoonaa euroa (70,4 miljoonaa euroa vuonna 2015 ja 104,4 miljoonaa euroa vuonna 2014). Siirtotalouden kulut supistuivat 38 prosenttia vuodesta 2015.

Toiminnan nettotulos (JÄÄMÄ I) laski edellisestä vuodesta ja oli 0,1 miljoonaa euroa. Rahoitus- tuottojen ja kulujen jälkeen tulos (JÄÄMÄ II) oli 0,9 miljoonaa. Siirtotalouden tuottojen ja kulujen jälkeen tilikauden kulujäämä (JÄÄMÄ III) supistui -42,5 miljoonaan euroon, kun se vuonna 2015 oli -63,0 miljoonaa euroa ja vuonna 2014 oli ollut -78,7 miljoonaa euroa.

1.6.4. Tase⁷

Makeran taseen loppusumma on laskenut jo useita vuosia. Vuonna 2016 taseen loppusumma oli 331,5 miljoonaa euroa (vuonna 2015 362,5 miljoonaa euroa ja vuonna 2014 425,2 miljoonaa euroa). Suurin syy taseen pienenemiseen on lainasaamisten määrän väheneminen.

Vastaavaa

Rahaston tase koostuu lainasaamisista, joihin sisältyvät valtionlainat ja kauppahintasaamiset, sekä vaihto-omaisuudesta, pitkäaikaisista ja lyhytaikaisista saamisista ja rahavaroista. Lainasaamia oli vuoden 2016 lopussa 74,6 miljoonaa euroa, (vuoden 2015 lopussa 97,1 ja vuoden 2014 lopussa 124,1 miljoonaa euroa), mistä taseen pitkäaikaisia lainasaamia oli 56,6 miljoonaa euroa (75,2 miljoonaa euroa vuonna 2015 ja 96,1 miljoonaa euroa vuonna 2014) ja lyhytaikaisia 18,0 miljoonaa euroa (21,9 miljoonaa euroa vuonna 2015 ja 27,9 miljoonaa euroa vuonna 2014). Lainasaamisten⁸ (lainat ja kauppahintasaamiset) määrä on laskenut yhtäjaksoisesti vuodesta 2004, koska uusia lainoja ei ole enää juuri myönnetty. Vuonna 2016 lainakanta supistui 23,1 prosenttia, hieman edellisvuotta enemmän. Lainasaamisten muutos vuosina 2012–2016 on esitetty alla olevassa taulukossa 9. Taulukosta käy ilmi myös lainakannan jakauma taseessa lyhyt- ja pitkäaikaisiin saamisiin.

Taulukko 9. Lainasaamisten muutos 2012 – 2016.

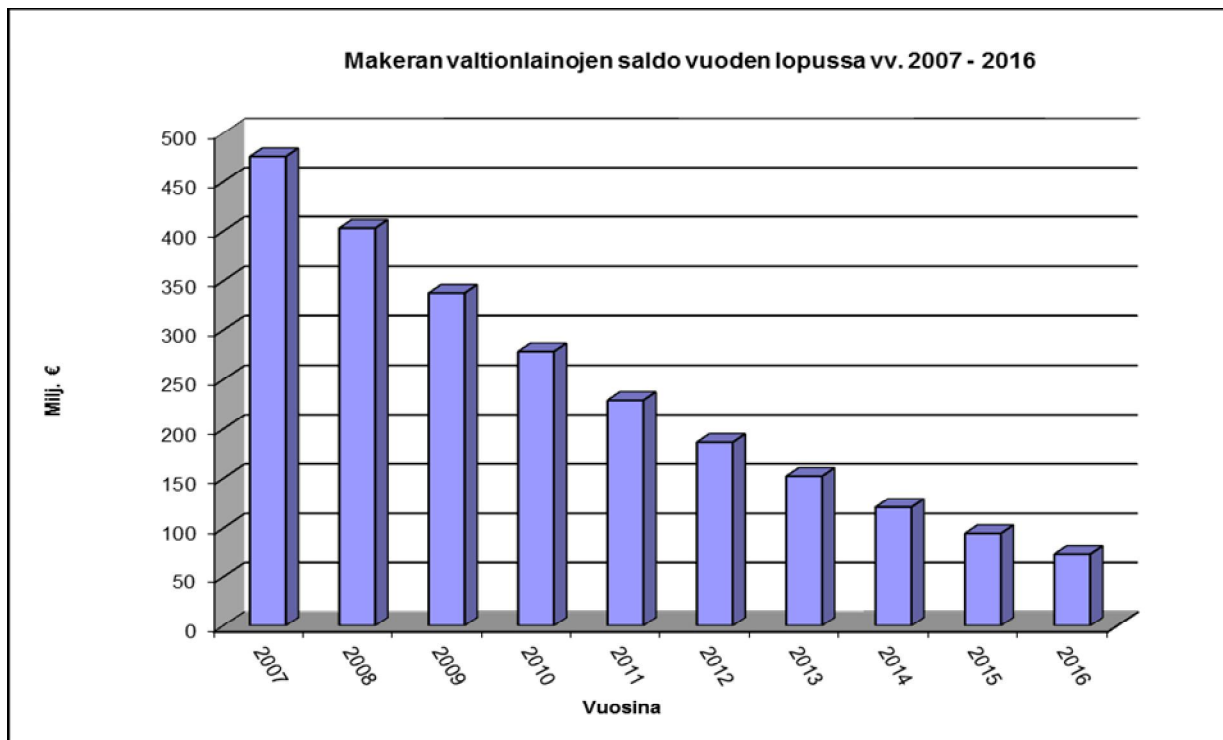
	Muutos 2015-2016		2016	2015	2014	2013	2012
	Milj. €	%	Milj. €	Milj. €	Milj. €	Milj. €	Milj. €
saldo 1.1.	-27,0	-21,7	97,1	124,1	156,0	191,4	235,1
Uudet*	-0,3	-23,1	0,9	1,1	1,5	2,5	1,8
lyhennykset	4,8	-17,0	-23,3	-28,1	-33,5	-37,9	-45,4
saldo 31.12.	-22,5	-23,1	74,6	97,1	124,1	156,0	191,4
Tase-erittely	Muutos 2015-2016		2016	2015	2014	2013	2012
	Milj. €	%	Milj. €	Milj. €	Milj. €	Milj. €	Milj. €
Pitkäaikaiset	-18,6	-24,7	56,6	75,2	96,1	124,1	153,3
Lyhytaikaiset	-3,9	-17,9	18,0	21,9	27,9	31,9	38,1
Yhteensä	-22,5	-23,1	74,6	97,1	124,1	156,0	191,4

⁷ Luku 3. Tase.

⁸ Liitteessä 15 on selvitys talousarvion ulkopuolella olevan valtion rahaston myöntämistä lainoista ja kauppahintasaamisista 31.12.2015.

Lainakanta koostuu pääosin valtionlainoista. Vuoden 2016 valtionlainojen saldo oli 73,0 miljoonaa euroa (94,70 miljoonaa euroa vuonna 2015 ja 120,96 miljoonaa euroa vuonna 2014). Alla olevassa kuvassa 4 on esitetty valtionlainojen saldo vuosina 2007–2016.

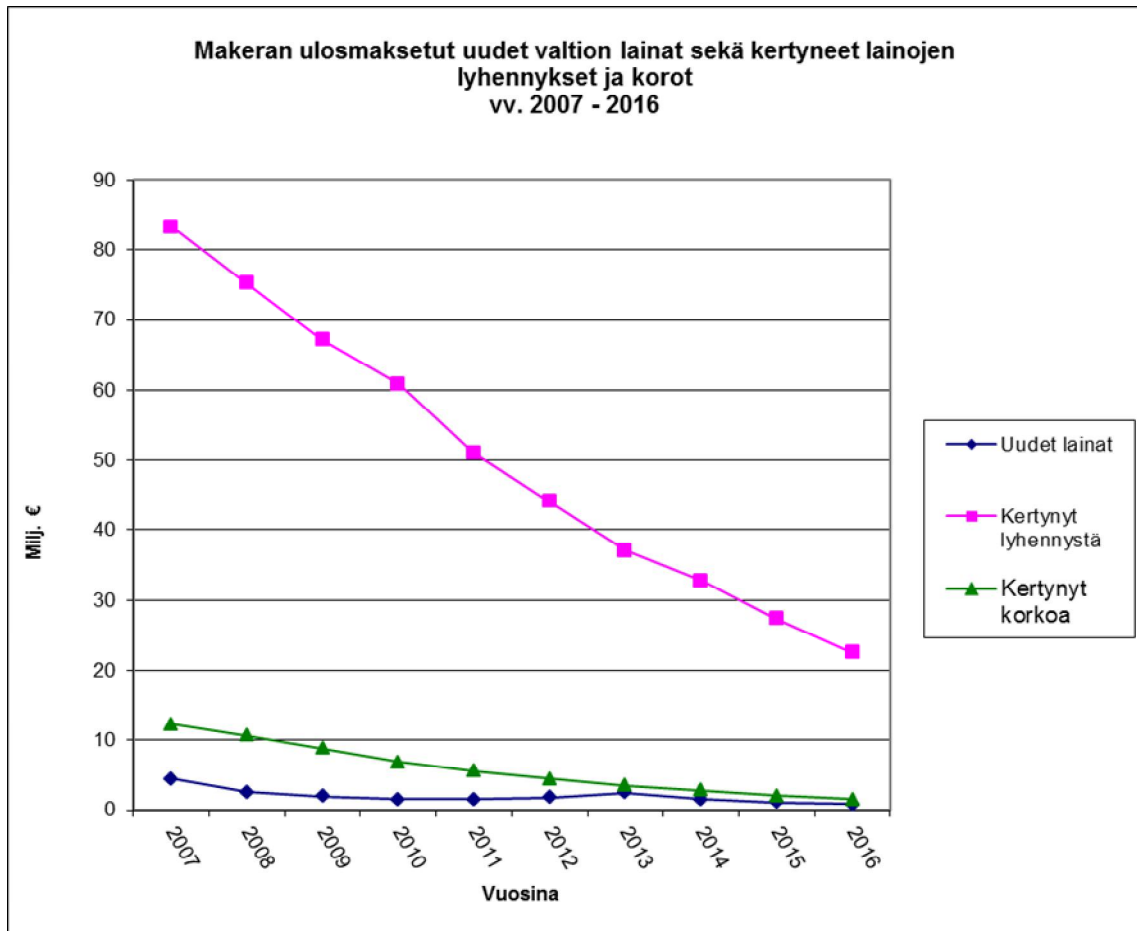
Kuva 4. Makeran valtionlainojen saldo vuoden lopussa vv. 2007–2016, miljoonaa euroa.

Ulosmaksettujen lainojen määrä on laskenut jatkuvasti vuodesta 2004. Vuonna 2016 ulosmaksettujen lainojen määrä laski 0,9 miljoonaan euroon. Laskua oli 23 prosenttia verrattuna vuoteen 2015. Vuonna 2015 maksettiin lainoja 1,1 miljoonaa euroa ja vuonna 2014 1,5 miljoonaa euroa. Lyhennyksiä kertyi 17 % edellisvuotta vähemmän, kun vuonna 2015 alenema oli 16 %. Rahalaitosten lainojen lyhennyksistä kertyi ylimääräisinä suorituksina 18 prosenttia ja kantojen mukaisina maksuina 82 prosenttia. Vuonna 2015 vastaavat prosenttiluvut olivat 21 ja 79 ja vuonna 2014 vastaavasti 15 ja 85. Valtiokonttorin perimistä lainasaamisista jakaumatietoja ei ole saatavilla.

Alla olevassa kuvassa on esitetty rahalaitosten sekä kolttaja- ja peruskuivatuslainojen ulosmaksetut lainat, lainoista kertyneet lyhennykset sekä korot vuosilta 2007-2016. Vuonna 2016 korkoja kertyi 1,6 miljoonaa euroa (2,1 vuonna 2015 ja 2,8 vuonna 2014), uusia lainoja myönnettiin 0,9 miljoonaa euroa (1,1 miljoonaa euroa vuonna 2015 ja vuonna 2014 1,6 miljoonaa euroa) ja lyhennyksiä kertyi 22,6 miljoonaa euroa (27,4 vuonna 2015 ja 32,7 vuonna 2014).

Kuva 5. Ulosmaksetut uudet valtionlainat sekä kertyneet lainojen lyhennykset ja korot vv. 2007–2016, miljoonaa euroa.

Valtionlainasaamisten järjestämättömät ja 0-korkoiset lainasaamiset ovat 31.12.2016 3,18 miljoonaa euroa (vuonna 2015 3,69 ja vuonna 2014 2,91 miljoonaa euroa).

Rahalaitosten ilmoituksen mukaan järjestämättömiä ja 0-korkoisia lainasaamisia oli 2,30 miljoonaa euroa (vuonna 2015 2,50 ja vuonna 2014 1,38 miljoonaa euroa). Valtiokonttorin ilmoituksen mukaan kolttalainojen järjestämättömiä ja 0-korkoisia saatavia oli 0,08 miljoonaa euroa (vuonna 2015 0,07 ja vuonna 2014 0,04) sekä peruskuivatuslainojen 0,01 miljoonaa euroa (vuonna 2015 0,03 ja vuonna 2014 0,02 miljoonaa euroa).

Valtion myyntihintasaamisten järjestämättömiä ja 0-korkoisia oli 0,78 miljoonaa euroa (vuonna 2015 1,09 ja vuonna 2014 1,46 miljoonaa euroa).

Järjestämättömiä ja 0-korkoisia lainasaamisia oli 4,4 % koko lainakannasta: valtionlainakannasta osuus oli 4,3 % ja kauppahintasaamisista 48,3 %. Vuonna 2015 osuudet olivat vastaavasti 3,8 % , 2,7 % ja 45,6 %.

Vaihto-omaisuus (tavarat) käsittää rahaston ostamat tilat. Vaihto-omaisuus lisääntyi 9,94 miljoonaan euroon edellisvuoden 8,99 miljoonasta eurosta. Tiloja on hankittu pääosin tilusjärjestelyjä varten.

Pitkäaikaiset saamiset ovat alueellisten ympäristökeskusten, vuodesta 2010 alkaen ELY-keskusten, valtion työnä tehtäville peruskuivatushankkeille myönnettyjä lainaosuuksia, joista varsinaisia lainapäätöksiä ei ole vielä tehty. Niitä oli 1,27 miljoonaa euroa. Määrä on hieman laskenut edellisestä vuodesta, jolloin pitkäaikaisia saamisia oli 1,50 miljoonaa euroa.

Lyhytaikaiset saamiset koostuvat siirtosaamisista ja muista lyhytaikaisista saamisista.

Siirtosaamisista valtaosa koostuu lainojen ja kauppahintasaamisten siirtyvistä koroista. Muita siirtosaamisia on jonkin verran. Ne koskevat ELY-keskusten tuloutuksia Makeralle.

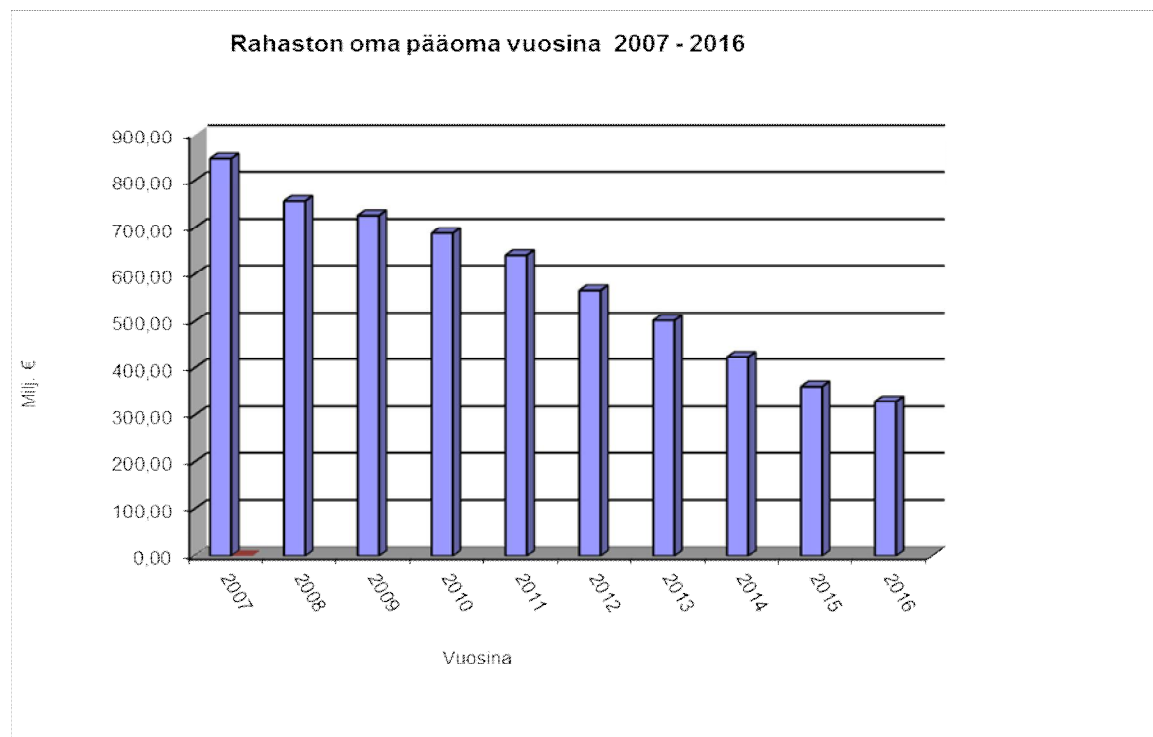
Muissa lyhytaikaisissa saamisissa suurin erä on lainasaamisten vuonna 2017 erääntyväksi arvioitu osuus 18,0 miljoonaa euroa. Vuonna 2016 arvioitiin kertyväksi 21,9 miljoonaa euroa. Lisäksi muihin lyhytaikaisiin saamisiin sisältyvät tukimaksusaatavat ja tutkimuksiin ja hankkeisiin annetut ennakot. Tänä vuonna tehtiin alaskirjaus epävarmojen tukimaksusaatavien osalta perustuen jatkotoimenpideyksikön laskelmaan. Epävarmat tukimaksusaatavat johtuu saatavien perimisen epätodennäköisyydestä erityisesti konkurssimenettelyssä tai velkajärjestelyssä olevien saatavien osalta. Tukimaksusaatavien määrä taseessa laski näin ollen 0,4 miljoonaa euroon viime vuoden 0,7 miljoonasta. Tutkimuksiin ja hankkeisiin ei annettu ennakoita.

Yhdystilisaatava valtiolta kasvoi 244,9 miljoonaa euroon edellisvuoden 228,9 ja vuoden 2014 272,1 miljoonasta eurosta. Nousua oli 16 miljoonaa euroa eli noin 7 prosenttia vuodesta 2015.

Vastattavaa

Maatilatalouden kehittämisrahaston oma pääoma supistui edelleen. Oma pääoma oli vuoden 2016 lopussa 329,6 miljoonaa euroa, kun se vuoden 2015 lopussa oli 361,1 ja vuoden 2014 lopussa 423,9 miljoonaa euroa. Oma pääoma pieneni siten edellisvuodesta 31,5 miljoonaa euroa, kun vuodesta 2014 vuoteen 2015 laskua oli 62,7 miljoonaa euroa. Alla oleva kuva havainnollistaa kehitystä vuodesta 2007 alkaen.

Kuva 6. Makeran oma pääoma vuosina 2007–2016, miljoonaa euroa.

Vieras lyhytaikainen pääoma koostuu ostovelosta.

1.6.5. Rahaston rahoituslaskelma

Rahaston likvidit varat pienenevät vuoden aikana 16,0 miljoonaa euroa 245 miljoonaan euroon. Muutos jatkui samansuuntaisena ja likipitäen samansuuruisena kuin edellisenä vuonna.

1.7. Sisäisen valvonnan arviointi- ja vahvistuslausuma

Johtokunta on arvioinut, täyttääkö maatilatalouden kehittämisrahaston sisäinen valvonta ja siihen kuuluva riskienhallinta sille talousarvioasetuksen 69 §:ssä säädetyt tavoitteet ja todennut, että sisäisessä valvonnassa ja riskienhallinnassa on seuraavat pääasialliset kehittämistarpeet, joiden vuoksi ryhdytään toimenpiteisiin:

1. Vuodesta 2015 alkaen osarahoitteisten investointiavustusten rahoitus on siirretty valtion talousarvioon. Kun ohjelmakauden aikana tehdään muutoksia rahoituslähteiden välillä, on tärkeää huolehtia siitä, että määrärahojen mitoitus on tasapainossa suhteessa niihin toimiin, jotka rahoitetaan Makerasta. Lisäksi on varmistettava, että myönnetyille valtioneuvostokauksille on olemassa riittävä kate.
2. Johtokunta pitää tärkeänä, että Makerasta myönnettävät rahoitusjärjestelmän varat kohdentuvat mahdollisimman tehokkaalla ja vaikuttavalla tavalla ja että rahoituspäätöksiä tehtäessä kiinnitetään erityistä huomiota investoivien tilojen taloussuunnitteluun ja riskienhallintaan.
3. Johtokunta pitää tärkeänä, että toiminnan jatkuvuus ja laatuun liittyvä osaaminen varmistetaan hallinnon muutosten yhteydessä.

1.8. Yhteenveto havaituista väärinkäytöksistä

Makeran tehtävien hoidossa ei vuonna 2016 ole ilmennyt väärinkäytöksiä.

2. Tuotto- ja kululaskelma

MAATILATALOUDEN KEHITTÄMISRAHASTON TUOTTO- JA KULULASKELMA

	1.1. - 31.12.2016		1.1. - 31.12.2015	
TOIMINNAN TUOTOT				
Maksullisen toiminnan tuotot	1 779 163,62		401 894,00	
Vuokrat ja käyttökorvaukset	75 860,40		77 100,63	
Muut toiminnan tuotot	<u>8 152,68</u>	1 863 176,70	<u>10 830,43</u>	489 825,06
TOIMINNAN KULUT				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	1 529 238,46		316 029,60	
Ostot tilikauden aikana	2 485 174,96		1 271 303,61	
Varastojen lisäys (-) tai vähennys (+)	-955 936,50		-955 274,01	
Henkilöstökulut	3 409,39		3 574,68	
Palvelujen ostot	451 816,62		370 723,83	
Muut kulut	<u>21 237,94</u>	-2 005 702,41	<u>18 757,79</u>	-709 085,90
JÄÄMÄ I		-142 525,71		-219 260,84
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT				
Rahoitustuotot	2 148 875,63		2 628 967,15	
Rahoituskulut	<u>-1 071 566,50</u>	1 077 309,13	<u>-2 884 140,24</u>	-255 173,09
SATUNNAISET TUOTOT JA KULUT				
Satunnaiset tuotot	<u> </u>	0,00	<u> </u>	0,00
JÄÄMÄ II		934 783,42		-474 433,93
SIIRTOTALOUDEN TUOTOT JA KULUT				
Tuotot				
Siirtotalouden tuotot EU:lta	<u>-33 982,27</u>	-33 982,27	<u>7 942 457,89</u>	7 942 457,89
Kulut				
Siirtotalouden kulut elinkeinoelämälle	<u>43 437 993,76</u>	-43 437 993,76	<u>70 445 038,16</u>	-70 445 038,16
Siirtotalouden kulujen palautukset		<u>0,00</u>		<u>0,00</u>
TILIKAUDEN TUOTTO-/KULUJÄÄMÄ		<u><u>-42 537 192,61</u></u>		<u><u>-62 977 014,20</u></u>

3. Tase

MAATILATALOUDEN KEHITTÄMISRAHASTON TASE

	31.12.2016		31.12.2015	
VASTAAVAA				
KÄYTTÖOMAISUUS JA MUUT PITKÄAIKAISET SIOITUKSET				
KÄYTTÖOMAISUUSARVOPAPERIT JA MUUT PITKÄAIKAISET SIOITUKSET				
Lainasaamiset	<u>56 597 559,48</u>		<u>75 152 742,36</u>	
KÄYTTÖOMAISUUS JA MUUT PITKÄAIKAISET SIOITUKSET YHTEENSÄ		56 597 559,48		75 152 742,36
VAIHTO- JA RAHOITUSOMAISUUS				
VAIHTO-OMAISUUS				
Valmiit tuotteet/Tavarat	<u>9 942 551,41</u>	9 942 551,41	<u>8 986 614,91</u>	8 986 614,91
PITKÄAIKAISET SAAMISET				
Pitkäaikaiset saamiset		1 269 367,08		1 497 712,97
LYHYTAIKAISET SAAMISET				
Myyntisaamiset				
Siirtosaamiset	242 198,12		341 755,36	
Muut lyhytaikaiset saamiset	18 473 345,28		47 557 542,87	
Ennakkomaksut	<u>18 715 543,40</u>	18 715 543,40	<u>47 899 298,23</u>	47 899 298,23
RAHAT, PANKKISAAMISET JA MUUT RAHOITUSVARAT				
Muut rahat ja pankkisaamiset	<u>244 931 051,20</u>	244 931 051,20	<u>228 949 545,38</u>	228 949 545,38
VAIHTO- JA RAHOITUSOMAISUUS YHTEENSÄ		274 858 513,09		287 333 171,49
VASTAAVAA YHTEENSÄ		<u><u>331 456 072,57</u></u>		<u><u>362 485 913,85</u></u>
		31.12.2016		31.12.2015
VASTATTAVAA				
OMA PÄÄOMA				
Rahaston pääoma	1 661 809 225,63		1 661 559 225,63	
Edellisten tilikausien pääoman muutos	-1 300 660 801,84		-1 237 683 787,64	
Talousarviosiirrot	11 000 000,00		250 000,00	
Tilikauden tuotto-/kulujäämä	<u>-42 537 192,61</u>	329 611 231,18	<u>-62 977 014,20</u>	361 148 423,79
VIERAS PÄÄOMA				
LYHYTAIKAINEN				
Ostovelat	1 844 841,39		1 334 990,06	
Muut lyhytaikaiset velat	<u>0,00</u>	1 844 841,39	<u>2 500,00</u>	1 337 490,06
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ		<u>1 844 841,39</u>		<u>1 337 490,06</u>
VASTATTAVAA YHTEENSÄ		<u><u>331 456 072,57</u></u>		<u><u>362 485 913,85</u></u>

4. Rahoituslaskelma

MAATILATALOUDEN KEHITTÄMISRAHASTON RAHOITUSLASKELMA

	1.1.2016 - 31.12.2016	1.1.2015 - 31.12.2015
	€	€
OMA TOIMINTA		
Veronluonteiset tulot		
Palvelujen myynti, vuokrat, käyttökorvaukset ja muut toiminnan tulot	1 893 683,45	474 734,96
Korkotulot ja voiton tuloutukset	2 217 926,12	2 718 394,40
Tavaroiden ja palveluiden ostomenot	-2 432 365,19	-1 634 166,52
Henkilöstömenot	-3 409,39	-3 574,68
Muut menot	-16 013,00	-13 428,06
Korkomenot	-765 553,05	-869 892,70
OMAN TOIMINNAN RAHAVIRTA	894 268,94	672 067,40
SIIRTOTALOUS		
Siirtotalouden tulot	-33 982,27	7 942 457,89
Tulonsiirrot kunnille		
Tulonsiirrot elinkeinoelämälle	-43 440 493,76	-70 442 538,16
Tulonsiirrot kotitalouksille		
Muut tulonsiirrot kotimaahan	-10 920,00	-9 481,59
SIIRTOTALOUDEN RAHAVIRTA	-43 485 396,03	-62 509 561,86
INVESTOINNIT		
Käyttöomaisuusinvestoinnit		
Käyttöomaisuuden myyntivoitot		
Sijoitukset arvopapereihin	-306 013,45	-2 014 247,54
Sijoitusten myyntivoitot		
Annetut lainat	24 537 673,37	-7 662 130,15
Annettujen lainojen takaisinmaksut	23 340 972,99	28 105 835,18
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	47 572 632,91	18 429 457,49
RAHOITUS		
Oman pääoman muutos	11 000 000,00	250 000,00
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	11 000 000,00	250 000,00
LIKVIDIEN VAROJEN MUUTOS	15 981 505,82	-43 158 036,97
LIKVIDIT VARAT 1.1.	228 949 545,38	272 107 582,35
LIKVIDIT VARAT 31.12.	244 931 051,20	228 949 545,38

5. Liitetiedot

Maatilatalouden kehittämisrahaston tilinpäätöksen liite 1: Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet ja vertailtavuus

Liitetiedot on numeroitu valtiovarainministeriön määräysten mukaisesti, jotta koko valtionhallinnossa olisi samat liitteet samoissa paikoissa. Niitä ei voi muuttaa. Jos jotain liitettä ei ole, sitä ei tarvitse esittää.

Vuodesta 2005 käyttösuunnitelman seurantalaskelmassa **MENOT (milj. euroa) erotus** = sidottu - käyttösuunnitelma, jolloin suunnitelmaa pienempi toteutuma näkyy erotuksessa miinusmerkkisenä. Vuoden 2004 ja sitä aikaisemmissa laskelmissa erotus oli *käyttösuunnitelma - sidottu*. Käyttösuunnitelman seurantalaskelmassa **TULOT (milj. euroa) erotus on aina ollut kertynyt - suunnitelma**.

Maatilatalouden kehittämisrahaston tilinpäätöksen liite 2: Rahaston varojen käyttösuunnitelma

TULOT (milj. euroa)	Käyttösuunnitelma v:lle 2016	Kertynyt v. 2016	Erotus (kertynyt- käyttösuunn.)	Toteutunut %
1. Lainojen korot, lyhennykset ja ylimääräiset lyhennykset	24,50	24,15	-0,35	98,6
2. Tilojen myyntihintojen korot, lyhennykset ja ylimääräiset lyhennykset	1,70	0,84	-0,86	49,3
Maanseutuelinkeinolain kauppahinnat/ L 1295/90				
Maankäyttölain kauppahinnat/ L 353/58				
Porotilalain kauppahinnat/ L 590/69				
Kolttien maajärjestely/ L 593/69				
Maatilalain kauppahinnat/ L188/77				
Luontaiselinkeinolain kauppahinnat/ L610/84				
Porotalouslain kauppahinnat/ L 161/90				
Muut tulot sekä tulot myynneistä valtion virastoille ja laitoksille		1,78	1,78	
	1,70	2,62	0,92	154,0
3. Muut tulot				
Valtion takauksesta saatavat provisiot	0,20	0,59		
Muut korot		0,05		
Vuokratulot, tulot raivaus- ja rakentamiskustannusten sekä tie- ja kuivaus- ja metsänparannuskustannusten takaisin perinnästä sekä satunnaiset tulot		0,08		
	0,20	0,72	0,52	359,9
4. Tulot EU:lta vuonna 2016	25,00	-0,03	-25,03	-0,1
Tulot kohdista 1-4	51,40	27,46	-23,94	53,4
5. Vuodelta 2015 siirtyneet sitomattomat varat (*)	60,76	60,76	0,00	100,0
6. Lainojen ja avustusten peruutukset	0,10	0,01	-0,09	13,2
7. Siirto valtion talousarviosta	11,00	11,00	0,00	100,0
Yhteensä	123,26	99,23	-24,03	80,5

¹ Sisältää tilojen myynnit

Maatilatalouden kehittämisrahaston MENOT (milj. euroa)

Käyttö- suunnitelma	Sidottu	Sitomatta	Toteutunut
V:lle 2016	V:lle 2016	V:lle 2016	V:lle 2016
milj. €	milj. €	milj. €	%

MENOT

A Sijoitusmenot

1. Maanhankinta	2,50	2,48	-0,02	99,3
2. Lainat				
2. 1. Kansallisesti rahoitettava aloitustuki			0,00	0,0
2. 2. Porotalous-, luontaiselinkeino- ja kolttalainat (kansallisesti rahoitettava)	0,35	0,33	-0,02	94,4
<hr/>				
Sijoitusmenot yhteensä	2,85	2,81	-0,04	98,7

B. Kulutusmenot

1. Avustukset				
1. 1. Porotalouden ja luontaiselinkeinojen rahoituslain sekä kolttalain mukaiset avustukset	0,90	0,79	-0,11	87,7
1. 2. Peruskuivatusavustukset (kansallisesti rahoitettava)	2,50	2,04	-0,46	81,8
1. 3. Rakennetukilain (1476/2007) mukaiset investointiavustukset (kansallisesti rahoitettava)	23,00	17,87	-5,13	77,7
<hr/>				
Avustukset yhteensä	26,40	20,70	-5,70	78,4
2. Rahalaitoksille maksettavat hoitopalkkiot	1,00	0,61	-0,39	60,6
3. Maa- ja elintarviketalouden tutkimus- ja kehittämishankkeet	5,00	5,00		100,0
4. Luontaiselinkeinojen ja porotalouden kehittämistoimintaa koskeva tutkimus	0,35	0,35		100,0
5. Vakuustoiminnan menot	0,35	0,28	-0,07	78,9
6. Rahoitusjärjestelmän (Rahtu, Hyrrä) kehitys ja ylläpito	0,40	0,40	0,00	100,0
7. Valtakunnalliset tutkimus- ja kehittämishankkeet	0,51	0,51		100,0
8. Kolttien asiainhoidon, kalavesien hoidon ja palvelutuen kulut	0,24	0,24		100,0
9. Muut menot	1,00	0,78	-0,22	78,1
<hr/>				
Muut kulutusmenot yhteensä	8,85	8,16	-0,69	92,2
<hr/>				
Kulutusmenot yhteensä	35,25	28,86	-6,39	81,9

Sijoitus- ja kulutusmenot yhteensä	38,10	31,68	-6,42	83,1
---	--------------	--------------	--------------	-------------

Siirtyy sitomattomina varoina vuodelle 2017	85,16	67,55	-17,61	79,3
--	--------------	--------------	---------------	-------------

Maatilatalouden kehittämisrahaston tilinpäätöksen liite 3: Henkilöstökulujen erittely

	2016	2015
Henkilöstökulut	2 634,00	2 670,12
Palkat ja palkkiot	2 634,00	2 670,12
Tulosperusteiset erät	0,00	0,00
Henkilösivukulut	775,39	904,56
Eläkekulut	716,82	841,81
Muut henkilösivukulut	58,57	62,75
Yhteensä	3 409,39	3 574,68
Johdon palkat ja palkkiot	272,00	306,00
josta tulosperusteiset erät	0,00	0,00
Luontoisedut	0,00	0,00
Johto	0,00	0,00
Muu henkilöstö	0,00	0,00
Lomapalkkavelka	0,00	0,00

Maatilatalouden kehittämisrahaston tilinpäätöksen liite 6: Rahoitustuotot ja -kulut

Rahoitustuotot	2016	2015	Muutos 2016 - 2015
Korot euromääräisistä saamisista	1 629 604,11	2 123 858,34	-494 254,23
Muut rahoitustuotot	519 271,52	505 108,81	14 162,71
Rahoitustuotot yhteensä	2 148 875,63	2 628 967,15	-480 091,52
Rahoituskulut	2016	2015	Muutos 2016 - 2015
Korot euromääräisistä veloista	0,00	6 662,30	-6 662,30
Sijoitusten ja lainasaamisten tileistäpoistot	306 013,45	2 014 247,54	-1 708 234,09
Muut rahoituskulut	740 422,52	869 892,70	-129 470,18
Rahoituskulut yhteensä	1 046 435,97	2 890 802,54	-1 844 366,57
Netto	1 102 439,66	-261 835,39	1 364 275,05

Henkilöstökuluiksi on tässä katsottu johtokunnan, porotalouden ja luontaiselinkeinojen neuvottelukunnan kokouspalkkiot. Johtokunnan jäsenten palkkiot on esitetty liitteessä myös erikseen.

Lainananto lainansaajasektoreittain

Maatilatalouden kehittämisrahaston tilinpäätöksen liite 7: Rahastosta annetut lainat

€	Lainapääoma 31.12.2016	Lisäys 2016	Vähennys 2016	Lainapääoma 31.12.2015	Pääomamuutos 2016 - 2015
Yritykset ja asuntoyhteisöt	3 730,34	0,00	87 925,35	91 655,69	-87 925,35
Yritykset	3 730,34	0,00	87 925,35	91 655,69	-87 925,35
-Julkiset yritykset	0	0	0	0	0,00
-Yksityiset yritykset	3 730,34	0,00	87 925,35	91 655,69	-87 925,35
Asuntoyhteisöt	0	0	0	0	0,00
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	70 778 348,83	365 991,89	22 014 587,94	92 426 944,88	-21 648 596,05
Rahalaitokset	70 778 348,83	365 991,89	22 014 587,94	92 426 944,88	-21 648 596,05
Muut rahoituslaitokset	0,00	0	0,00	0,00	0,00
Rahoituksen ja vakuutuksen välitystä avustavat laitokset	0	0	0	0	0,00
Vakuutuslaitokset	0	0	0	0	0,00
Julkisyhteisöt	0	0	0	0	0,00
Paikallishallinto	0	0	0	0	0,00
Sosiaaliturvarahastot	0	0	0	0	0,00
Valtionhallinto	0	0	0	0	0,00
Kotitaloudet	3 836 486,52	499 377,53	1 238 459,70	4 575 568,69	-739 082,17
Työnantaja- ja muut elinkeinonharjoittajien kotitaloudet	3 836 486,52	499 377,53	1 238 459,70	4 575 568,69	-739 082,17
-Maatilataloudenharjoittajien kotitaloudet*	3 836 486,52	499 377,53	1 238 459,70	4 575 568,69	-739 082,17
-Muut elinkeinonharjoittajien kotitaloudet	0	0	0	0	0,00
Palkansaajakotitaloudet	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Omaisuustulojen ja tulonsiirtojen saajakotitaloudet	0	0	0	0	0,00
Laitoskotitaloudet	0	0	0	0	0,00
Kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	0	0	0	0	0,00
Valtionkirkot	0	0	0	0	0,00
Muut voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	0	0	0	0	0,00
Ulkomaat	0	0	0	0	0,00
Euroopan unioni	0	0	0	0	0,00
Muut maat ja kansainväliset järjestöt	0	0	0	0	0,00
Yhteensä	74 618 565,69	865 369,42	23 340 972,99	97 094 169,26	-22 475 603,57

*Lainoihin liittyvä lisäselvitys liitteessä 15 (1) Täydentäviä tietoja.

Maatilatalouden kehittämisrahaston tilinpäätöksen liite 9: Taseen rahoituserät ja velat

31.12.2016	Vaihtuvakorkoiset			Kiinteäkorkoiset			Yhteensä
	Alle	1 - 5	Yli	Alle	1 - 5	Yli	
	1 vuosi	vuotta	5 vuotta	1 vuosi	vuotta	5 vuotta	
Vastaavien rahoituserät							
Annetut euromääräiset velkakirjalainat							
Euromääräisten joukkovelkakirjalainojen ostot							
Muut pitkäaikaiset euromääräiset sijoitukset							
Euromääräiset lainasaamiset	16 423 720,58	43 940 822,28	8 231 227,77	1 018 268,24	3 265 027,02	122 240,70	73 001 306,59
Muut euromääräiset sijoitukset							
Muut valuuttamääräiset sijoitukset							
Muut lyhytaikaiset euromääräiset sijoitukset							
Yhdystilisaatavat valtiolta				228 949 545,38			228 949 545,38
Rahat, pankkisaamiset ja muut rahoitusvarat							
Yhteensä	16 423 720,58	43 940 822,28	8 231 227,77	229 967 813,62	3 265 027,02	122 240,70	301 950 851,97
31.12.2016	Vaihtuvakorkoiset			Kiinteäkorkoiset			Yhteensä
	Alle	1 - 5	Yli	Alle	1 - 5	Yli	
	1 vuosi	vuotta	5 vuotta	1 vuosi	vuotta	5 vuotta	
Vastattavien rahoituserät							
Otetut euromääräiset lainat							
Otetut valuuttamääräiset lainat							
Muut pitkäaikaiset velat							
Seuraavana tilikautena maksettavat lyhennykset							
Lyhytaikaiset euromääräiset lainat							
Lyhytaikaiset valuuttamääräiset lainat							
Rahaston hoitoon jätetyt vieraat varat							
Yhteensä							

Maatilatalouden kehittämisrahaston tilinpäätöksen liite 10: Valtiontakaukset ja -takuit sekä muut vastuut

Sektorit	Voimassa 31.12.2016	Voimassa 31.12.2015	Voimassa Muutos 2016-2015	Käytettävissä enintään 31.12.2016
Kotitaloudet				
Elinkeinonharjoittajat	40 083 235,54	40 005 072,53	78 163,01	40 083 235,54
Takaukset yhteensä	40 083 235,54	40 005 072,53	78 163,01	40 083 235,54

Voimassa olevat takaukset t valuutoittain

Valuutta	Vasta-arvo €	Jakauma %	Tilinpäätös-päivän kurssi €
Euro	40 083 235,54	100,0	
Yhteensä	40 083 235,54	100,0	

Muut monivuotiset vastuut

€	Menot 2016	Rahatarve 2017	Rahatarve 2018	Rahatarve 2019	Rahatarve myöhemmin	Rahatarve yhteensä
Muut sopimukset ja sitoumukset						
Lainat ja kauppahintasaamiset	0,00	0,00	0,00	0,00	74 618 565,69	74 618 565,69
Yhteensä	0,00	0,00	0,00	0,00	74 618 565,69	74 618 565,69

Maatilatalouden kehittämisrahaston tilinpäätöksen liite15: Oikeiden ja riittävien tietojen antamiseksi tarvittavat muut täydentävät tiedot

Sisältö

- (1) Täydentäviä tietoja
- (2) Selvitys rahaston tilinpäätöksen liitteeseen 7: Rahastosta annetut lainat
- (3) Käytetyt korkoetuudet valtionlainoissa vuonna 2016

(1) Täydentäviä tietoja

Maatilatalouden kehittämisrahaston kirjanpidossa maksullisen toiminnan tuottoihin on kirjattu maan myynnit.

Ostoihin tilikauden aikana on kirjattu maa- ja vesialueiden ostot.

Rahoituskuluihin on kirjattu keskusrahallaitosten hoitopalkkiot, lainasaamisten tileistä poistot, tukisaatavien luottotappiot sekä takausluottojen hoitokorvaukset.

Vaihto-omaisuudessa valmiit tuotteet/tavarat käsittää Makeran varoilla hankitut maa- ja vesialueet. ELY-keskusten ilmoittama tilinpäätöshetken arvo ei poikennut kirjanpidon arvosta.

Pitkäaikaisiin saamisiin sisältyvät peruskuivatuslain 947/1997 mukaiset valtionlainavarat, joista alueelliset ELY-keskukset eivät vielä ole tehneet lainaluetteloita ja joita ei siten vielä ole siirretty lainasaamisiin.

Lyhytaikaisissa saamisissa

- siirtosaamiset koskevat pääosin lainojen ja kauppahintasaamisten siirtyviä korkoja sekä
- muut lyhytaikaiset saamiset pääosin Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelma 2007-2013 saatavia komissiolta sekä lainojen ja kauppahintasaamisten vuoden 2017 aikana kertyviä lyhennyksiä

Maatilatalouden kehittämisrahaston tilinpäätöksen liitteessä 7: Valtiokonttorin hallinnoimissa lainoissa on tehty 2016 kaksi teknistä kirjausta peruskuivatuslainojen nostoihin. Myöntäjäraportti eroaa Makeran kirjanpidosta nostojen osalta mikä vaikuttaa raportilla myös loppusaldoon. Valtiokonttori on ilmoittanut, että Makeran kirjanpidon saldot ovat oikeat.

Rahaston tilinpäätöksen liitteessä 10: Valtiontakaukset ja -takuut sekä muut vastuut

- **Myönnetyt takaukset** koskevat elinkeinonharjoittajille maaseutuelinkeinolain (1295/90) ja maaseutuelinkeinon rahoituslain (329/1999) nojalla myönnettäviä valtiontakauksia, joita voidaan myöntää sekä korkotukilainoille että pankkilainoille.

- **Muut monivuotiset vastuut** koostuu lainasaamisista, joihin sisältyvät valtionlainat sekä kauppahintasaamiset.

(2) Selvitys rahaston tilinpäätöksen liitteeseen 7: Rahastosta annetut lainat

Lainat käyttötarkoituksittain eriteltyinä	Lainapääoma varainhoito- vuoden alussa 1.1.2016	Kertyneet korot (maksuperuste)	Uudet lainat	Kertyneet lyhennykset (maksuperuste)	Korot + lyhennykset Milj. €	Tileistä poistot	Pääomitetut korot	Lainapääoma varainhoito- vuoden lopussa 31.12.2016	Rästissä olevat korot ja viiv. korot	Rästissä olevat lyhennykset
	€	€	€	€	€		€	€	euroa	euroa
Maankäyttölainat:	0,00	0,00		0,00	0,00			0,00		
Maatilalainat	571 961,87	16 722,36		214 795,77	0,23			357 166,10		
Maaseudun pienimuot. elinkeinoim.lainat	0,00	0,00		0,00	0,00			0,00		
Maaseutuelinkeinolainat 91-95	342 356,37	9 369,95		170 896,26	0,18			171 460,11		
Maaseutuelinkeinolainat 96 -	2 400 707,14	41 634,34		855 920,49	0,90			1 544 786,65		
Rakennepoliittikalain muk.	157 383,83	3 330,09		5 044,72	0,01			152 339,11		
Maaseutuelinkeinorahoit.lainat 2000	78 709 812,54	1 348 284,56		19 802 689,69	21,15			58 907 122,85		
Porotal. & luontelink. rahoit.lainat 2000	10 244 723,13	110 122,90	365 991,89	965 241,01	1,08			9 645 474,01		
Rahalaitosten lainat yhteensä	92 426 944,88	1 529 464,20	365 991,89	22 014 587,94	23,54	0,00	0,00	70 778 348,83	0,00	0,00
Kolttalainat 97 - (TIKE)	1 774 298,77	36 859,67	269 855,00	431 637,32	0,47			1 612 516,45	1 573,88	12 030,95
Peruskuivatuslainat (TIKE)	498 326,92	21 641,44	229 522,53	117 408,14	0,14			610 441,31	215,45	2 080,05
Valtiorahaston perimät lainat yhteensä	2 272 625,69	58 501,11	499 377,53	549 045,46	0,61	0,00	0,00	2 222 957,76	1 789,33	14 111,00
Lainat yhteensä	94 699 570,57	1 587 965,31	865 369,42	22 563 633,40	24,15	0,00	0,00	73 001 306,59	1 789,33	14 111,00
Kauppahintasaamiset	2 394 598,69	61 153,66		393 664,88	0,45	383 674,71		1 617 259,10	94 355,30	591 211,16
Kauppahintasaamiset yhteensä	2 394 598,69	61 153,66	0,00	393 664,88	0,45	383 674,71	0,00	1 617 259,10	94 355,30	591 211,16
Provisiot valtion takauksista		586 187,60								
Yhteensä lainat ja kauppahinnat	97 094 169,26	2 235 306,57	865 369,42	22 957 298,28	24,61	383 674,71	0,00	74 618 565,69	96 144,63	605 322,16

Maatilatalouden kehittämisrahaston tilinpäätöksen liite15: Oikeiden ja riittävien tietojen antamiseksi tarvittavat muut täydentävät tiedot

(3) Maatilatalouden kehittämisrahaston käytetyt korkoetuudet valtionlainoissa 2016

Käytetyt korkoetuudet ovat laskennallisia eriä. Korkoetus on kokonaiskoron ja asiakkaan maksaman koron välinen erotus. Valtionlainan kokonaiskorko on viitekoron ja siihen lisättävän kiinteän prosenttiyksikkömäärän summa. Lainansaajan on maksettava lainasta kyseistä korkoa viisi prosenttiyksikköä alempaa korkoa, kuitenkin vähintään kahden prosentin vuotuista korkoa.

Käytetyt korkoetuudet 2016

	Itä-Suomi	Pohjois-Suomi	ALMA-alue	Yhteensä
MEL	0,00	149,26	71 886,62	72 035,88
Porotalous/MEL		549,48		549,48
Rakennelaina	0,00	8 550,16	392,40	8 942,56
1996-1999 tuet	0,00	9 248,90	72 279,02	81 527,92
MARAlaina2000	17 323,40	40 172,02	226 242,78	283 738,20
Poro/Luont.2000	1 216,04	144 314,96		145 531,00
Kauden 2000-tuet	18 539,44	184 486,98	226 242,78	429 269,20
Yhteensä	18 539,44	193 735,88	298 521,80	510 797,12

6. Allekirjoitukset

Tilinpäätös on hyväksytty Helsingissä 21. helmikuuta 2017.

Johtokunta

Puheenjohtaja

Minna-Mari Kaila

Varapuheenjohtaja

Sari Forsman-Hugg

Juha Lappalainen

Johan Åberg

Sanna Koivumäki

Mika Saari

Marjatta Koskinen

Esko Leinonen

Jyri Inha

Tilintarkastajien merkintä

Suoritetusta tarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Helsingissä 21. 2. 2017

BDO Oy, tilintarkastusyhteisö

BDO Audiator Oy, JHTT-yhteisö

Hanna Keskinen
KHT

Ari Lehto
JHT, KHT